

Miljøverndepartementet
Postboks 8013, Dep
0030 OSLO

Saksbehandler:
Jo Inge Bjørntvedt

Vår dato:
15.06.2009

Vår referanse:
te/2009/3187

Deres dato:

Deres referanse:
200901039

Høringsuttalelse til forslag til lovfesting av kommunalt eierskap til vann- og avløpsanlegg

Forbrukerrådet støtter regjeringens forslag ny lov om kommunalt eierskap og kommunale vann- og avløpsgebyr. Dette er et lovforslag som lovfester prinsippet om kommunalt eierskap til vann- og avløpsanlegg. Vi anser dette som et viktig lovmessig grep som vil sikre abonnentene i Norge en god og sikker vann – og avløpstjeneste til riktigst og lavest mulig pris, og som samtidig tydeliggjør behovet for et langsiktig investerings- og vedlikeholdsperspektiv.

Forbrukerrådet vil sterkt understreke viktigheten av at vann- og avløpstjenesten trygges gjennom kommunalt eierskap, samt at man er tydelig på at kommunene er den ansvarlige for driften. Det er slik sett viktig at kommunene sikrer og ivaretar sin grunnkompetanse på tjenesten uavhengig av hvem som drifter tjenesten – kommunen selv eller en eventuell samarbeidspart.

Vi viser til høringsbrev av 30.03.09, inklusive høringsnotat, vedrørende forslag til lovfesting av kommunalt eierskap til vann- og avløpsanlegg.

Forbrukerrådet vil knytte noen kommentarer til forslaget fremlagt av departementet.

1. Sikre en kvalitativ trygg og stabil vann – og avløpstjeneste

Forbrukerrådet anser forslaget som et godt tiltak for å sikre alle abonnenter i Norge en best mulig trygg og stabil vann- og avløpstjeneste. Vår begrunnelse er at det for fremtiden klart bør sikres at ansvaret for tjenesten ikke havner på private aktørers hender. Tjenestens karakter tilsier at en bør legge til grunn eierformer som sikrer en trygg og stabil tjeneste til en riktigst og lavest mulig pris. Vi tror at en tydeliggjøring av det kommunale ansvaret for eierskap og drift vil bidra til dette. Dette vil også bidra til større sikkerhet med hensyn til behovet for et langvarig perspektiv på utvikling, nybygg og vedlikehold.

Slik vi leser forslaget til ny lov kan vi ikke se det ligger en kommunal plikt til å levere vann og avløpstjenester, herunder sørge for at alle kan få tilgang til trygt og godt vann, og foreta tiltak

for å avhjelpe i forbindelse med kriser/utslipp. Forbrukerrådet mener det bør vurderes å se på den modell og det lovverk som Sverige har. Dette er et lovverk som sikrer alle innbyggere på en, etter vår oppfatning, ennå bedre måte.

2. Sikre selvkostprinsippet på vann- og avløpstjenesten

Kommunalt eie av vann- og avløpstjenester sikrer at tjenesten betales etter selvkostprinsippet, og at de gebyr abonnenten betaler i sin helhet skal gå til produksjon, kvalitetssikring og vedlikehold av tjenesten. Forbrukerrådet vil understreke at dette forutsetter at alle kommuner følger, og forstår, selvkostberegninger innenfor de føringer som eksisterer for dette. Gebyrer den enkelte abonnent betaler for denne tjenesten er betydelig og det må for fremtiden forutsettes at kommunene enhetlig og på en korrekt måte beregner selvkost. Dette betyr også at kommunene ikke skal kunne organisere drift mv slik at kravet om selvkost kan omgås.

Erfaringer fra andre europeiske land antyder at prisen på vann- og avløpstjenester vil stige mer enn ved kommunalt eie dersom tjenesten "privatiseres". Forbrukerrådet vil derfor også støtte forslaget til eierskapsmodellen med dette som argument, og tror at en "privatisering" av tjenesteområdet vil kunne medføre en utfordring for, eventuell utvanning, av selvkostprinsippet.

3. Sikre kommunens krisehåndtering

Salg av vann- og avløpsanleggene til private kan få konsekvenser for kommunens fremtidige evne til krisehåndtering. Vi kan for eksempel tenke oss en naturkatastrofe som rammer vann- og avløpsanleggene i kommunen, og der de private eierne velger å trekke seg ut eller blir slått konkurs på grunn av påløpte kostnader. Kommunen(e) selv har ikke lenger nødvendig kompetanse på dette området og vil ha store utfordringer med å reetablere en hurtig, trygg og kvalitativ god vann og avløpstjeneste til kommunens innbyggere/abbonenter.

4. Driftskontrakter

Departementet er i høringsnotatet særlig opptatt av spørsmålet om driftskontrakter (- langvarige eller ikke-), og om dette kan komme i konflikt med lovens intensjon om at kommunene skal være sikkerhetsgarantist for en velfungerende vann- og avløpstjeneste.

Forbrukerrådet har ikke sterke meninger om driftskontrakter som sådan, og om de bør reguleres i en eller annen grad for eksempel ved å ha tidsbegrensninger. Vi vil likevel sterkt poengtere at det etter vår oppfatning er særs viktig at kommunene ikke mister sin kompetanse på tjenesten, herunder gjør risikoen minimal for abonnenten i forhold til mulige leveringstopp, kvalitetsreduksjoner og lignende.

Forbrukerrådet mener kommunene vil tjene på at solide fagmiljøer og kompetanse ivaretas, og at kommunene blir svært sårbare dersom all drift, nyutvikling og vedlikehold settes bort til andre aktører på kontrakter som strekker seg langt inn i fremtiden.

Det er viktig å understreke at kommunene vil være ansvarlige for tjenesten overfor innbyggerne i den respektive kommune. Kommunen vil fortsatt være den formelle motpart for abonnenter som ikke mottar en vann- og avløpstjeneste som avtalt.

UTGIVER AV:

**FORBRUKER
RAPPORTEN**

forbrukerportalen.no

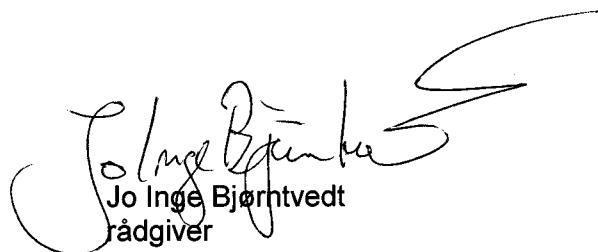
FORBRUKERRÅDET

Kommunenes ansvar, uavhengig av organisasjonsform for drift med videre, bør være klart for mottaker av tjenesten. Det er viktig at dette klargjøres overfor abonnentene og at dette ansvaret ikke forvitrer på grunn av strukturelle eller organisatoriske valg eiere av vann- og avløpsanleggene gjør.

Med hilsen
for **Forbrukerrådet**

Terje Kili
Regiondirektør
Ansvarlig offentlige tjenester

Jo Inge Bjørntvedt
rådgiver

UTGIVER AV:

